

щифане изъ гори и шубраци. Но изпѣта отъ Хаджи Димитъръ, който олицетворяваше протеста на цѣлия народъ противъ неговия вѣковенъ мжчитель, изпѣта отъ единъ прославенъ юнакъ и при горната обстановка, въ срѣдата на дружина — далечъ отъ родното пепелище, тя дигала духоветъ, давала сила на крилѣтъ, — разпаляла страститъ до послѣдния градусъ. Пѣсеньта събира въ едно цѣло много елементи, много събития. Самотно и тжжно пристѣпя Янка мома изъ букова гора и пита за своето братче; тя пита гората, която ще разбере отъ нейния езикъ, защото Балканътъ разбираше езикътъ на робството, защото той бѣше нямиятъ свидѣтель на това робство. Птиче подскача чевръсто и на Янка отговаря... гората тегли, както и народа, тя сама е онѣмяла, тя не дума. Но народниятъ поетъ е нетърпѣливъ: той не иска споръ, той не иска свада между мома и пиле, той иска дѣло: Кара-Танасъ, царьтъ на българскитъ гори, единъ отъ старитъ хайдуту, който създаде най-свѣтли страници въ историята на българското хайдутство, се задава, и Янка вижда съ очитъ онова, за което гората мълчеше, а птичето — не знаеше. Кое човѣшко сърдце нѣма да се облѣе въ сълзи отъ тая гледка, при тая обстановка? Ние искаме читателя още единъ пжтъ да прочете края на пѣсеньта: защото, въ никая друга народна пѣсень заключението не е тъй силно, тъй хармонично по мисль и по чувство, както въ пѣсеньта за Янка. Тука чувството стига до патосъ, мисльта е обобщена до степенъта на самостоятелна идея. Съчетана съ мелодичния гласъ на единъ юнакъ, отъ цѣлото същество на когото диша физическа сила и нравствено първенство, при изпѣването ѝ пѣсеньта постига пълненъ ефектъ, чувствата бликватъ, сълзитъ се ронятъ, споменитъ крѣщатъ за отмъщение. Тие спонтанни качества въ нашия юначенъ епосъ сж цѣнни, — като творба на врѣмето, тѣ сж неговия постояненъ елементъ. Тѣхъ скж-